

XIV. ÚJSZÖVETSÉGI LEVELEK

PÁL APOSTOL LEVELEI

1/ Fő hangsúly: Az újszövetségi levelek a legfontosabb keresztyén tanításokat tartalmazzák

Kognitív cél : Az újszövetségi levelek, ezen belül Pál leveleinek megismertetése

Affektív cél: Attitűd formálás: a levelek által maga Isten szól hozzánk és lát el bennünket útmutatásokkal a keresztyén életre nézve

Pragmatikus cél: Egy konkrét igeszakasz mindennapi gyakorlatba való átültetése.

Időtartam	Óra fő része	Feladat	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás, megjegyzés
2-3 perc	Órakezdés	<ul style="list-style-type: none">• Jelentés, imádság.	
10 perc	Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<ul style="list-style-type: none">• Órakezdés, imádság.• Éneklés: „Isten szívében megpihenve” (RÉ 395. ének 1. vers).• A tankönyv motivációs feladata:<ul style="list-style-type: none">- 91. oldal: beszélgetés arról, ma mi szerepelne egy levélben, ami a legfontosabb keresztyén tanításokat, útmutatásokat tartalmazza- beszélgetés a családban betöltött feladatunkról, szerepünkről, a családtagok egymáshoz való viszonyáról (Kol 3)- beszélgetés arról, milyen az igazi szeretet, hogy gyakorolhatjuk azt (1Kor 13)- a lelki fegyverzetbe öltözött katona képének megfigyelése, elemzése.	<p>közös munka: TK 91. oldal</p> <p>közös munka: Kol 3</p> <p>közös munka: 1Kor 13</p> <p>közös munka: Efézusi levél alapján</p>

Időtartam	Óra fő része	Feladat	Taneszköz, célhoz kapcsolódás, megjegyzés
30 perc	Feldolgozási javaslat, munkáltatás	<ul style="list-style-type: none"> • Levelek az Újszövetségben – Pál apostol levelei <i>Pál apostol leveleinek felosztása:</i> - Tanítói levelek - Pásztori levelek - Magánlevél <i>Rómaiakhoz írt levél:</i> - Róm 4, 3 - Róm 5 - Róm 6 - Róm 11 - Róm 12 <i>Korinthusiakhoz írt levelek:</i> - 1Kor 5, 9 - 2Kor 2, 4 - 1Kor 6, 12 - 2Kor 7, 12 - 2Kor 11, 4 - 2Kor 8, 9 <i>Galatákhoz írt levél:</i> - Gal 2, 15 <i>Efézusiakhoz írt levél</i> <i>Filippiekhez írt levél:</i> - Fil2: Krisztus Himnusz - Fil4 <i>Kolosséiakhoz írt levél:</i> - Kol2 - Kol3 <i>Thesszalonikaiakhoz írt levelek:</i> - 1Thessz 4 - 1 Thessz 5 - 2 Thessz 2 <i>Timótheushoz írt levél:</i> - 1Tim 1 - 1Tim4 <i>Tituszhoz írt levél:</i> - Gal 2, 3 - Tit 2 - Tit 3 <i>Filemonhoz írt levél</i> 	<p>közös munka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az említett bibliai helyek elolvasása - órai vázlat írása a füzetbe
1-2 perc	Házi feladat	TK 102. oldal/2. feladat	egyéni munka

EGYETEMES LEVELEK

1/ Fő hangsúly: Az egyetemes levelek a keresztyén embert érintő kérdésekkel foglalkoznak

Kognitív cél: Az egyetemes levelek tanításainak megismertetése

Affektív cél: Annak a felismertetése, hogy az egyetemes levelek tanításai minden emberre személyesen érvényesek (Isten szeret és ezt akár embertársunk megbocsátásán keresztül is érezteti)

Pragmatikus cél: Az egyetemes levelek egy-egy intését, tanácsát a gyakorlatba is ültessék át a diákok az órán.

Időtartam	Óra fő része	Feladat	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás, megjegyzés
2-3 perc	Órakezdés	<ul style="list-style-type: none"> Jelentés, imádság. 	
10 perc	Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<ul style="list-style-type: none"> Órakezdés, imádság. Éneklés: „Úr lesz a Jézus mindenütt” (RÉ 398. ének 1. vers). A tankönyv motivációs feladata: <ul style="list-style-type: none"> - 91. oldal: beszélgetés arról, ma mi szerepelne egy levélben, ami a legfontosabb keresztyén tanításokat, útmutatásokat tartalmazza - beszélgetés a családban betöltött feladatunkról, szerepünkről, a családtagok egymáshoz való viszonyáról (Kol 3) - beszélgetés arról, milyen az igazi szeretet, hogy gyakorolhatjuk azt (1Kor 13) - a lelki fegyverzetbe öltözött katona képének megfigyelése, elemzése. 	<p>közös munka TK: 91. oldal</p> <p>közös munka: Kol 3</p> <p>közös munka: 1Kor 13</p> <p>közös munka: Efézusi levél alapján</p>
30 perc (15-15 perc)	Feldolgozási javaslat, munkáltatás	<ul style="list-style-type: none"> Egyetemes levelek az Újszövetségben: <ul style="list-style-type: none"> - Leginkább személyes kérdésekkel foglalkoznak - 7 egyetemes levél van: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jakab levele ▪ Péter 2 levele ▪ Júdás levele ▪ János 3 levele 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Zsidókhöz írott levél 	
1-2 perc	Házi feladat	TK 102. oldal/1. feladat	

2/ Óravázlat leírása

MOTIVÁCIÓ, RÁHANGOLÓDÁS

- A) A ráhangolódás egyik lehetősége a tankönyv által is javasolt motivációs feladat: beszélgessenek a diákok arról, ma mi szerepelne egy levélben, ami a legfontosabb keresztyén tanításokat, útmutatásokat tartalmazza (tankönyv 91. oldal).
- B) Beszélgetés a diákokkal arról, mi a családban betöltött szerepük, feladatuk és hogyan viszonyulnak a különböző családtagok egymáshoz, hogyan kellene a Biblia útmutatása alapján cselekedniük (Kol 3).
- C) Beszélgetés a diákokkal arról, szerintük milyen az igazi szeretet és az szerintük hogy valósulhat meg (1Kor 13).
- D) A lelki fegyverzetbe öltözött katona képének megfigyelése, elemzése az Efézusi levél alapján

ISMERETEK ÁTADÁSA, FELDOLGOZÁSA

Általános tudnivalók

Az Újszövetség 27 könyvéből 21 levél van (ez is jelzi fontos szerepüket). Az apostolok a keresztyén gyülekezetekkel, vezetőkkel levelezés útján tartották a kapcsolatot. A levelek teológiai tanításokat és gyakorlati gyülekezetvezetési tanácsokat tartalmaznak.

Levelekről háttér-információk

Rómaiakhoz írott levél: Pál apostol valószínűleg Korinthusban írta a Rómaiakhoz írt levelet Kr. u. 55-56-ban vagy 57-58-ban. A római keresztyén gyülekezetet nem Pál alapította.

Korinthusiakhoz írt levelek:

Pál első levele a korinthusiakhoz: Valószínűleg Kr. u. 51-52 körül keletkezett. Pál Efézusban írta.

Pál második levele a korinthusiakhoz: Az első után kb. 1 évvel írta Pál valószínűleg Filippi városából. Célja a gyülekezet rendjének helyreállítása.

<http://mazsola.iit.uni-miskolc.hu/biblia/bd/2Kor/>

Galatákhoz írt levél: Ez a levél az apostol életének egyik nagyon fontos önéletrajzi forrása. A címzettek pogány-keresztények.

Efezusiakhoz írt levél: Efezusban második missziói útján járt először Pál. A városnak fekvése miatt nagyon jelentősége volt az evangélium terjesztésében, ezért harmadik missziói útján visszatért ide. Harcolt az Artemisz-kultusz ellen.

<http://mazsola.iit.uni-miskolc.hu/biblia/bd/Ef/>

Filippiekhez írt levél: Az észak-kelet makedóniai Filippi városban élő keresztények számára íródott. Keletkezése Kr. u. 50-es évek közepe vagy 60-as évek eleje.

Kolosséiakhoz írt levél: Pál írta valamelyik fogságában. Kb. Kr. u. 60-62 között írta.

Thesszalonikaiakhoz írt levelek: A levelek középpontjában Krisztus visszajövetelének a gondolata áll.

<https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-keresztien-bibliai-lexikon-C97B2/t-CA6DE/thesszalonikaiakhoz-irt-levelek-CA754/>

Timóteushoz írt levelek: Pásztori levelekhez tartozik. Timóteus 20 éves korában találkozhatott Pállal. Pál munkatársa.

<https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-keresztien-bibliai-lexikon-C97B2/t-CA6DE/timoteushoz-irt-levelek-CA765/>

Tituszhoz írt levél: Kr. u. 66 körül íródott. A pásztori levelek egyike. Cél: Pál bátorítsa hittestvérét, Tituszt, hogy hozza rendbe az elintézetlenül hagyott ügyeket.

<https://www.gotquestions.org/Magyar/a-tituszhov-irt-level.html>

Filemonhoz írt levél: Pál valószínűleg Rómából írt Filemonnak, akihez visszaküldi szökött rabszolgáját, Onezimumot, aki közben megtért.

- Jakab levele: Az ún. „katolikus” (egyetemes) levelek közé tartozik. A tettekben megnyilvánuló hitet dicséri.
- Péter levelei: A két levél közötti kapcsolat formális. Mindkét levél szerzője Péter apostolként nevezi meg magát.

<https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-keresztien-bibliai-lexikon-C97B2/p-CA415/peter-levelei-CA486/>

Júdás levele: Feltehetőleg a Kr. u. 1. században keletkezett és a gnosztikus tévtanítások ellen szól.

János három levele: A keresztyén hit alapvető tanításairól írt János. Nagyon hasonló gondolkodásmódjában a János evangéliumához. A szerző Öregnek (presbiter) mutatkozik be és mondanivaló lényeges pontja egy feltételezett közösség feletti befolyás.

Zsidókhöz írt levél: A szerző és a címzettek személyéről a kutatók nem jutottak megegyezésre. A szerző ismeretlen.

Képek

Rómaiakhoz írott levél

Kép a kéziratról, forrás: http://www.ujexodus.hu/tanulmany/hajnal_romaban

Korinthus ma

Forrás: <http://classic.scriptures.lds.org/hu/biblephotos/30>

A lelki fegyverzetről

Forrás:

http://www.kurtszo.hu/kurtszo/cikkek/Entries/2015/11/30_Gondolatok_a_felfegyverkezesrol.html

Timóteus és Titusz ikonok

Forrás: http://www.tiszta-lap.hu/a_nap_szentje/3335/Januar-26---Szent-Timoteus-es-Titusz-puspokok/

Filmajánló

- Gryllus Dániel – Sumonyi Zoltán: Pál apostol (részlet)
<https://www.youtube.com/watch?v=67Q5Uc9NIHw>
- Ágnes Vanilla: A szeretet himnusza
<https://www.youtube.com/watch?v=hPS-OUVmKDE>

Legfontosabb üzenetek a levelekben

- Róm 4, 3: „De mit mond az Írás? Hitt Ábrahám Istennek és Isten ezt számította be neki igazságul.”
- Róm 5: A megigazulás, megbékélés Istennel
- Róm 6: Keresztség és új élet
- Róm 11: Isten nem vetette el Izráelt
- Róm 12: Az okos istentisztelet
- 1Kor 5, 9: „Levelemben már megírtam nektek, hogy nem szabad kapcsolatot tartani paráznákkal.”
- 2Kor 2, 4: „Mert sok gyötrődés és szorongás között sok könnyhullatással írtam nektek...”

- 1Kor 6, 12: „Mindent szabad nekem, de nem minden használ.”
- 2Kor 7, 12: „Ha tehát írtam is nektek, nem a sértő miatt, és nem is a sértett miatt, hanem azért, hogy nyilvánvalóvá legyen igyekezetetek, amely az Isten színe előtt van bennetek irántunk.”
- 2Kor 11, 4: Mert ha valaki odamegy hozzátok és más Jézust hirdet, nem akit mi hirdettünk, vagy más lelket fogadtok be, nem akit kaptatok, vagy más evangéliumot, nem amelyet elfogadtatok, azt szépen eltűritek.”
- 2Kor 8, 9: „Mert ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztus adományát, hogy gazdag létére szegénnyé lett értetek, hogy a ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok.”
- Gal 2, 15-16: „Mi, akik természet szerint zsidók, és nem pogányok közül való bűnösök vagyunk, tudjuk, hogy az ember nem a törvény cselekedetei által igazul meg, hanem a Krisztus Jézusba vetett hit által.”
- Fil 2: Krisztus példája: engedelmség a kereszthalálig (Krisztus Himnusz)
- Fil 4: Keresztyén élet becsületben és örömben
- Kol 2: Pál küzdelme a gyülekezet állhatatosságáért
- Kol 3: A Krisztusban elrejtett élet
- 1Thessz 4: Intés megszentelődésre
- 1Thessz 5: Krisztus eljövételének várása
- 2Thessz 2: Az Új eljövételét megelőzi a törvénytíró
- 1Tim 1: Óvás a hamis tanítóktól
- 1Tim 4: Isten minden teremtménye jó
- Gal 2, 3: „De a velem levő Tituszt görög létére sem kényszerítették arra, hogy körümetélkedjék.”
- Tit 2: Idősek, fiatalok, szolgák
- Tit 3: Engedelmség az előljárók és szelídség minden ember iránt
- Jak 1: A kísértés célja és eredete
- Jak 2: A keresztyén hit nem személyválogató
- Jak 3: A nyelv bűnei
- Jak 4: Alázzatok meg magatokat Isten előtt
- Jak 5: A gazdagok ítélete; Intés türelemre; Az imádság ereje
- 1Pt 1: Isten magasztalása a hívők reménységéért
- 1Pt 2: Épüljete fel lelki házzá
- 1Pt 3: A házastársak becsülik meg egymást
- 1Pt 5: Presbiterek és ifjak intése
- 2Pt 1, 3-11: Igyekezete szilárdá tenni elhívásokat
- 1Jn 1: Az élet igéjének szemtanúi; A világosságban való járás és a bűnbocsánat
- 1Jn 2: Krisztus parancsolatainak megtartása
- 1Jn 4: A lelkek megvizsgálása
- Zsid 1, 1-2: „Miután régen sokszor és sokféleképpen szólt Isten az atyákhoz a próféták által, ezekben a végső időkben a Fiú által szólt hozzánk...”

Óravázlat a füzetbe

Az Újszövetségi levelek általános jellemzése:

27 könyvből 21 levél van. A gyülekezetekkel az apostolok levelezés útján tartották a kapcsolatot. A levelek teológiai tanításokat és gyakorlati gyülekezetvezetési tanácsokat tartalmaznak.

Felosztás:

1. *Pál levelei*

- A) Tanítói levelek (gyülekezetekhez)
 - B) Pásztori levelek (megnevezett személyekhez)
 - C) Magánlevél (egy személyhez meghatározott ügyben)
- A.1. Rómaiakhoz írt levél
Sokat foglalkozik a keresztyénség és a zsidóság viszonyának kérdésével.
 - A.2. Korinthusiakhoz írt levelek (2 levél)
A pártoskodás ellen szólnak.
 - A.3. Galatákhoz írt levél
A megigazulás csak a Krisztusban való hit által lehetséges (Gal 2, 15)
 - A.4. Efezusiakhoz írt levél
A megtérés utáni állapot az „új ember” élete
 - A.5. Filippiekhez írt levél
A levél alaphangulata a Krisztusban való öröm.
 - A.6. Kolosséiakhoz írt levél
A Krisztushoz tért ember számára nem a törvényeskedő magatartás a fontos, hanem a megtért ember szerinti viselkedésmód.
 - A.7. Thesszalonikaiakhoz írt levelek
A végidő kérdéséről van bennük szó.
- B.1. Timóteushoz írt levelek
Timóteus Pál ifjú munkatársa a misszióban. Buzdította Timóteust a „nemes harcra”.
 - B.2. Tituszhoz írt levél
Pál a jótettekben való előljáráásra buzdította Tituszt.
- C. Filemonhoz írt levél
Pál egy Filemon nevű személynek írja, hogy az fogadja vissza szökött rabszolgáját, Onézimoszt, aki megtért.

2. *Egyetemes levelek*

Az egyetemes (katolikus) levelek a keresztyén embert érintő kérdésekkel foglalkoznak.

- 1. Jakab levele
A levél tanítása szerint a hit és a cselekedetek szorosan összetartoznak.
- 2. Péter levelei
Legfontosabb a hit felmutatása a mindennapi élethelyzetekben.
- 3. Júdás levele
Hamis tanítók ellen szól.
- 4. János 3 levele
A szeretet parancsára hívja fel a figyelmet.

3. Zsidókhöz írt levél

Írója ismeretlen. Az ószövetségi ígéretek Krisztusban való beteljesedését tárja fel az olvasónak.

MEMORTITER, ARANYMONDÁS

„Az igaz ember pedig hitből fog élni.” Róm 1, 17

„Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három; ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet.” 1Kor 13, 13

„Mert nem a csüggedés lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.” 2Tim 1, 7

„A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés.” Zsid 11, 1

RÖGZÍTÉS, ELMÉLYÍTÉS, HÁZI FELADAT

- A) A diák nézzon utána az interneten, hogy mit tud azokról a városokról, ahová Pál a leveleit írta! (TK 102. oldal 2. feladat)
- B) Táblázat segítségével rendszerezze a diák a levelek főbb sajátosságait a következő szempontok alapján:
- műfaja
 - címzett
 - a megírás oka
 - kulcsszava
- (TK 102. oldal 1. feladat)
- C) Ma milyen levelet írna Pál a ti gyülekezeteteknek? Szedjétek össze a legfontosabb értékes szolgálatokat és a fájdalmas, de javítandó hibákat, nehézségeket!
- D) Az ÚSZ egyetlen PRÓFÉTAI KÖNYVÉRŐL nem volt szó az órákon. Nézz utána, hogy a 2-3 fejezetben leírt gyülekezetek, városok hol vannak a térképen! S nézz utána, hogy ma hol van ezek közül keresztyén közösség!